

JÁSZAY PÁL NAPLÓJA.

— Második közlemény. —

4. *Péntek.* Reggel hallottam az atyámtól, hogy Rátkayék F. Regmeczen tegnapelőtt estve egészen megégtek. Az atyám haza ment. Délig gyűlésben voltam. *Ekkor mondta a V. Ispán, midőn a kassai püspök egynehány főnyi nemesemberekre azért panaszkodott volna, hogy Péntek napon lakodalmaskodtak: hogyha nekik szabad Pénteken bort inni, s a g . . . miért nem volna szabad más becsületes embernek Pénteken lakodalmaskodni.* Az ebédnél pedig azt mondta, hogy jó volna a császárnak 50 vagy 60 nagy embereket s hozzájuk ugyanannyi dámát összeszerezni s egy kis . . . formálni belőlök; az olyanokat pedig mint Téglássy főfiskális, mind ki kellene . . . Délután is volt gyűlés. Igen kegyetlen hideg volt.

5. *Szombat.* Reggel irtunk az 5. fős. bírának, hogy adminisztrálják a katonaságot. Estve Theátrum után mintegy 10 óra tájban tűz volt, a sánczok mellett egy ház leégett. Egész nap lágyabb idő volt.

6. *Vasárnap.* 10¹/₂-kor megindultunk Kassáról ketten Sárközy Jóskával, minthogy Samu a V. Ispánnal jött; 3 fert. 5-re már ide haza voltunk Mikóházán. Igen szép tiszta idő volt. Délbe a nap is nagyon melegen süttött, de estvefelé kemény hideg kezdett lenni.

7. *Hétfőn.* Reggel a V. Ispán rosszul lett nem is ebédelt; délután 3 óraker elmentünk S. Józsvival Regmeczre. Kazinczy úrnak egy levelet vittem Kassáról, a nálam volt könyvet is haza vittem. Máli azt mondta, hogy Kandó Zsuzsi oda jön karácsonyra, s akkor gyakrabban meg fogja várni a visitet; 6-kor haza jöttünk. Igen szép tiszta, de kemény hideg idő volt.

8. *Kedden.* Reggel a K. Málitól hozott Schiller 30 esztendőös háborúját kezdtem olvasni németül; délután a Rákóczy Revolúcióját francziául; 5—7-ig elementát, 8—9-ig Schillert olvastam. Igen szép tiszta idő; estve felé nagyon hideg volt.

9. *Szerdán.* Reggel Sárközy Józsinak egy puskaporos szarut kezdtem metszeni, délután is azt metszettem 3-ig; akkor a V. Ispán írni adott a Contributionalis tabellák felküldése felől; 7-ig azt írtam. Vacsora után 9-ig elementát, 9—10-ig Schillert olvastam. Igen szép tiszta idő, estve kemény hideg.

10. *Csütörtök.* Reggel Daninak levelet írtam Patakra, hogy a szaru-poharat küldje vissza; délig és délután 3-ig a Józsi szaruját metszettem. Vacsora után a V. Ispán egy maga familiáját illető levelet adott páriálni; a másolatot mint esküdt vidimáltam is. Szép tiszta, de hideg idő volt.

11. *Péntek.* Délelőtt 11-kor elindultunk Patakra B. Samu, S. Józsi és én. Újhelybe beszéltünk Körtvélyessyvel. 2 óraker beértünk Patakra. Legelőször is Bekény Pistához mentem, onnat az öcsémhez. Egyiket sem találván odahaza, Fáyhoz, onnat a kávéházba; onnat ismét elmentem Bekényhez, s vele lett öszvetalálkozásomon nagyon örültem, minthogy már 4. esztendeje mult hogy nem láttam. Onnat elmentem jusra, az új juris professort Kortvayt meghallgatni; onnat a Samu öcscséhez, onnat

Recsky Bandihoz, egyúttal Csengery professort is meglátogattam; egy diplomát is vittem neki; nagyon szívesen látott, 5 óra után (noha akaratom ellen, minthogy vacsorára haza akartunk menni Mikóházára) elmentünk a kávéházba; a juristák muzsikust hozattak, egész 11-ig vigadtunk s Józsi, R. Maxi és Vizsolyi nagyon leitták magokat. Maxi velem nagyon kötötte a barátságot. Fáy Ábris megvallotta nekem, hogy eddig Bekény Erzsibe volt szerelmes; most pedig már Darvas Lillába; engem pedig nagyon vigasztalt, hogy Kati előtt még eddig csak magam állok a gráciába; mindenesetre megígérte, hogy az ünnepekben (ha mi Nagy Faluba nem mennénk) Katitól erántam való indulatját kitudakozza, s karácsony után bizonyosan megírja. Patay Jancsinak az öcsémnél levelet írtam. 3¹/₂ óra után értünk haza Mikóházára. A szarupoharat elhoztam. Igen kemény hideg idő volt.

12. Szombaton. 10 óra után keltünk fel. Bónis András itt volt ebéden. Szép tiszta lágyabb idő volt.

13. Vasárnap. Délig metszettem a poharat, délután is egy keveset. 3-kor elmentem korcsolyázni 5-ig oda voltam. Akkor a V. Ispán dolgot adott, a katonák felől való fa adminisztrációja dolgában jött német curenst a 4. sz. bírának másolatban kiadtuk; estve egész 12-ig írtam. Ónodytól levelet kaptam. Igen szép tiszta, de hideg idő volt.

14. Hétfőn. Reggeltől a hogy felkeltem egész estveli 12 óráig vagy írtam vagy protokulláltam vagy pecsételtem. Ónody Palinak levelet írtam. Igen szép idő volt.

15. Kedd. Délig és délután 3-ig a poharat metszettem; 3-tól szürkületig Schillert, vacsoráig just olvastam, vacsora után 11-ig Diplomát írtam. Ködös borult idő volt egész nap.

16. Szerda. Délig valamint délután is a poharat metszettem. Vacsora előtt megérkezett Domonkos fősz. bíró az esküdtjével Tóth Antallal. Vacsoráig just, azután 1 f. 12-ig Schillert olvastam. Borult idő volt, délután hó esett.

17. Csütörtök. Reggel Samuék kimentek a kertbe egy nyúltra puskával, de meg nem találhatták. Dél előtt megérkezett Olasz a v. fiskális; Ragályi Jancsi volt vele mint patvarista, minthogy Csuka Feri már ekkor haza ment Kinizsre; 3-kor ebéd után mindnyájan elmentek Patakra. Domonkos ekkor hazudta az asztalnál, hogy Szántón egy nyáj apró hosszú fehér mint a patyolat, és olyan nagy fülű disznókat árultak, mint a legnagyobb számárnak; és hogy ugyan olyan rabbinus volt a Lévi nemzetségéből, aki egyik sábesztől a másikig sohasem evett egy harapást sem. Borult enyhült idő volt.

18. Péntek. B. Samu jókor reggel elment a V. Ispánnal Pelejtére. 10-ig a poharat metszettem, akkor megérkezett Kazinczy Laczi Málival. Laczi 10-kor haza ment. Máli ebéden is megmaradt délután 3-ig. Egy paraszt ember a patvarián historizálta azon régi kastélynak, a melynek a közepén füstös patvariánk diszeskedik — viszontagságait. 3 után ismét metszettem egy keveset, akkor megint eljött Laczi; 7-kor haza mentek. A V. Ispán is haza jött; a vacsoránál e miatt előhoztuk, hogy a lányoknak nem illik fejkötőt hordani, azt mondotta, hogy ő megengedné a maga

leányának (ha volna), de úgy hogy keresztelőt is tartana; és *hogya az egyszerű asszony úgy szerette a leányát, hogy a midőn férjhez ment, azért siratta, hogy miért inkább nem őtet vitték férjhez.* Laczitól hallottam, hogy Szabolcsba az az újság, hogy P . . . V. Ispán megverte a feleségét, azért, hogy mint Pécsy Laczinak a nyoszolyó asszonya egy ebédet akart adni, s a veszekedés közben azt mondta az urának: hogy ha tik fiastól együtt feküdvén holmi rút nyavalyákban költhettek a patikára? Én is csak adhatok egy ebédet. Vacsora előtt és után is egy kevés ideig just olvastam. Borúlt idő volt, hó esett.

19. *Szombat.* Reggel jókor Samuék elmentek vadászni. Délig a poharat metszettem és a kis Laczikával játszottam; délután hasonlóképen. 3—4-ig Schillert olvastam; 7-ig magamba voltam; Eszter a szobalány feljött, vele beszélgettem; akkor lehítt a V. Ispán, egész 12 óráig expedáltam. A V. Ispán a vármegye pecsétjét is feladta a patvariára, ezt mondván: »gondolom hogy más egyebet csaknem pecsétel vele; de jól reá vigyázzon, hogy el ne veszzen, mert az nekem nagy gyalázatmra volna.« Samuék 7-kor haza jöttek, de semmit sem hoztak. Samu-nak két húszast adtam kölcsön. Komjáthy-nak levelet írtam. A V. Ispán meg kért, hogy a Domonkos számarfűlű disznairól tudósítsam az atyámat. A hó egész éjszaka mindég esett.

20. *Vasárnap.* Reggel jókor felkeltem; az expediálni valókat a V. Ispánnak levittem, azután ismét lefeküdtem. Délig a jegyzéseimet purizáltam. Délután Regmeczre mentünk mind a hárman. Máli nem volt odahaza, mert Zsenivel elment Kandó Zsuzsiért; 6-ig ott mulattunk. Józsi ott maradt éjszakára is. Estve ismét a jegyzéseimet írtam, azután Samuval a szeretteinkről beszélgettünk. Samuék reggel templomban is voltak. Reggel a nap kisütött, azután elborúlt. Egész nap lágy idő volt.

21. *Hétfőn.* Délig a poharat metszettem, délután 4—5-ig Schillert olvastam. 4-ig pedig egy tölgyfa levelet vertem ki kefével. Vacsora után a jegyzéseimet írtam. Egész reggeli 8 óráig mindig csett az eső; a hó csaknem mind elolvadt. Komjáthytól levelet kaptam.

22. *Kedden.* Dél előtt s délután is 3-ig poharat metszettem, el is végeztem. Újhelybe Józsitól a hajdútól beküldtem a suszternek az 5 $\frac{1}{2}$ ftot; el is hozta a csizmámat. Délután itt volt K. Laczi. Józsi is haza jött vele. De ismét vissza ment. Mondták, hogy Málival Kandó Zsuzsi helyett Nina jött el. Minket is nagyon hittak által holnapra. Estve Andris a huszár egypár czizmat mutatott, a melynek párját még sohasem láttam. Csak a szára egyik oldala egy araszt és 3 újni széleségű volt. Keményen megfagyott az út, olyan volt mint a tükör. Sok marháknak a lába is kitört. Igen hideg volt.

23. *Szerdán.* Reggel mindjárt lehivatott a V. Ispán s egy néhány parancsolatokat adott a kezembe hogy azokat extraháljam, s csináljak nékiek protokollumot; egész estig tehát mindég ezt írtam. Dél előtt a V. Ispánné be ment Újhelybe, Breznayt a doktort is kihozta magával. Samu által volt Regmeczre. A mint a V. Ispánnak az írásokat bevittem, akkor láttam Menszárosnét a testvérét legelőször, a mint a betegségéből

felkelvén, magát az ebédlőbe kihozatta. Vacsora után a jegyzéseimet írtam. Kazinczy Laczi nálunk volt. Igen csipős hideg idő volt.

24. *Csütörtök.* Délig és délután 9 óráig a V. Ispán neve napjára egy billetecskét készítettem. 3-tól 3 f. 12-ig parancsolatokat parialtunk Samuval. Samu délután Regmeczre is által volt, de K. Laczival együtt vissza-jött. Reggel a nap igen veresen jött fel. Délbe a hó elkezdett esni, s esett 7-ig. 6-kor érkezett meg Komáromy György a V. Ispán testvéröccsese.

25. *Péntek. Karácsony I-ső napja.* Délig templomban voltunk F. Regmeczen. Onnan Samu elment Kazinczyékkel A. Regmeczre ebédre. Ebéd után 3 óra tájban mindnyájan eljöttek hozzánk. Én a V. Ispánnak a billétét elkészítettem. Laczi azt mondta, hogy délben nálók az én egészségemért is ittak, még pedig az ő atyja köszönté fel reám a poharat. Reggel igen csipős hideg volt.

26. *Szombat. K. 2. napja.* Reggel a V. Ispánt, neve napja levén, megköszöntöttem, a billetecskét is által adtam neki; nagyon szivesen elfogadta tőlem. Délbe senki sem volt nálunk a f. regmeczi papon kívül; hanem már ebéd végével jött a radványi plebános a tisztartóval; az asszúborunkat sem ihattuk meg, minthogy mind felugráltunk az asztaltól. A vacsora felett sokat beszélgettünk a Szabolcsvármegyében megadni szokott vigságokról. Vacsora után pedig Samuval egész 11 óráig mindig Darvas Lilláról és Bekény Katiról állott a discurs. Egész nap fergeteges, szeles s híves idő volt.

27. *Vasárnap.* Dél előtt ebédre idejöttek a Kazinczy leányok Kandó Ninával. Délbe Breznay Doktor is megérkezett. Délután K. Laczi is eljött. Másnapra ebédre meghíttak bennünket Samuval. Kikisértük őket szánon a hídig. Vacsoránál megmutattam a szarupoharat a V. Ispánnak. Nagyon csudálkoztak rajta mindnyájan a jelenlevők. Kivált a V. Ispánné nem győzött rajta eleget dicsérni. Estve Hermon András ide jött Szántóról harmad magával instáncziákkal a V. Ispánhoz. Nekem az atyámtól levelet, a V. Ispánnak pedig névnap-i köszöntőt hozott. Reggel szél fújt; délután estig hó esett.

28. *Hétfőn.* Reggel a V. Ispán a radványi tisztartótól meg levén híva keresztapának, feleségestől együtt elment Radványba. Mi pedig Samuval elmentünk csaknem mindenütt térdig érő hóban Regmeczre. Ott ebédeltünk. Lónyay Gábrisék is ott voltak. Ebéd előtt és ebéd után is játszottunk; 4-kor haza jöttünk, a V. Ispán pedig 6-kor jött haza. Reggel igen kemény szeles hideg idő volt, délután hó esett.

29. *Kedden.* Reggel a Józsi szaruját metszettem; délután 3-ig Schillert olvastam. 8—9-ig Komáromy Györgynek a Gróf Fáyhoz írott levelét írtam, le a V. Ispánnak, 9—10-ig ismét Schillert olvastam. Samuval igen összekaptunk, de ismét megbékültünk. Kegyetlen hideg hófergeteges idő volt.

30. *Szerdán.* 9—11-ig Schillert olvastam, 11—1-ig a Józsi szaruját metszettem; 2—4-ig a Rákóczy Ferencz életét; 6—7-ig Majos Daninak levelet írtam, 8—9-ig és 9—11-ig jegyzéseimet írtam. Komáromy György Kassára, a Doktor pedig haza ment. Egész nap hó esett s szél fújt.

31. *Csütörtök.* Egész nap a Rákóczy életét olvastam. Estve a

jegyzéscimet purizáltam. Reggel a nap igen veresen jött fel, de azután elborult; 3 órakor a hó elkezdett esni s esett egész délután. *E szerint Istennek sz. neve legyen érte dildott, ez az esztendő is egészségben és minden óhajtott boldogságban folyt el reám nézve. Jövendőben is fogom kérni ő szent felségét, kiben egyedül van minden reményem, hogy vezéreljen az egyenes ösvényen, és viseljen gondot reám, egyedül benne bízó fiára!*

1830.

Január 1. Péntek. Délig a Rákóczy életét olvastam, délután is egy kevés ideig; azután Lónyay Gábris feleségestől a V. Ispánt jővén meglátogatni, K. Laczi is eljött vele, s hozzánk feljövén, véle beszélgettünk. Rátkay Pál esküdt pedig a faluban történt verekedés iránt itt inquirált egész 7 óráig. A V. Ispán a vacsoránál nagyon megpirított bennünket azzal, hogy a fiának Samu által vett sípna az árát erővel vissza akarta adni. Hideg borongós idő volt, délután hó is szállongott.

2. Szombat. A V. Ispán elment szánon Kassára a particularis gyűlésre, közülünk egyet sem vitt. Délelőtt egy darabig a Józsi szaruját metszettem. Egyéb eránt egész nap a Rákóczy életét; vacsora után pedig 10—11-ig just olvastam. Reggel hó szállongott, estve kemény hideg idő volt.

3. Vasárnap. Vacsoráig mindig a Rákóczy életét, vacsora után pedig just olvastam. Rátkay Páltól a Mikoházi verekedés eránt levelet kaptam. Válaszoltam is neki. B. Samu Regmeczen volt. Reggel a nap kisütött, azután hó esett. Kemény hideg volt.

4. Hétfőn. Délelőtt és délután 2 óráig a Rákóczy életét olvastam. 2—5-ig a pinczében a borokat töltöttem, 6—7-ig és 8—9-ig a Gróf Bethlen Miklós életét, 9—10-ig Elementát olvastam. A V. Ispán haza jött Kassáról. Komjáthytól levelet kaptam. Borult ködös, de hideg idő volt.

5. Kedden. 10—11-ig Bethlen életét olvastam, 11—12-ig a Józsi szarupoharát metszettem. Délután egész vacsoráig expediáltam, B. Feritől levelet kaptam. A V. Ispán a vacsoránál nagyon haragudott, hogy S. Józsi mégsem került haza Regmeczről. Samunak elhozták Ujhelyből a szarupoharat. 9—11-ig B. Ferinek levelet írtam minutában. Borult ködös hideg idő volt.

6. Szerdán. 10—12-ig és 3—5-ig pecsételtem, 5—7-ig írtam a V. Ispánnak, 8—10-ig pedig B. Ferinek levelet. B. Samu által lovagolt Regmeczre; az atyjától egy levelet kapott, a melyben vagy egy hétre haza hívja. Reggel borult, estve tiszta hideg idő volt. Délután hó esett.

7. Csütörtök. Reggel Samu engemet is meghíván Nagy Faluba a legnagyobb képzelhető örömemre, s a V. Ispántól egy hétre elkérvén, az egész napot szekeres után való járatással, készüléttel s előre képzelt vigan töltendő óráinkról való beszéddel töltöttük. Egész nap a hó esett.

8. Pénteken. Reggel 5¹/₂ órakor megindultunk Samuval Nagy Faluba. 7-kor Patakra értünk, 9-ig ott mulattunk. Fáyval és Kandó Kálmánnal liköröztünk Kalásznénál. 9 után elindultunk, ők is elkísértek

bennünket egész Olaszlig, ott mulattunk 11 $\frac{1}{2}$ -ig; ott mondta Ábris, hogy Nagy Faluba nem mehetvén, a reá bizott dolognak végére nem járhatott, hanem annyit kitudakozott Darvas Lillától, hogy ketten állunk a gráciába, Samu és én; R. Maxira pedig nagyon haragszik. 11 $\frac{1}{2}$ -kor megindultunk, 1-re Pécsi korcsmába értünk, 3-ig ott mulattunk, Ocsváry Feri, a Bónis Kati vőlegénye is ott volt, 7-re Nagy-Faluba értünk. Bernáth Gidáné éppen ekkor fektült beteg ágyat; még B. Zsanétot is itt találtam. Nagyon kemény hideg idő volt. Majos Danit Tokajba találtuk; velünk jött haza Nagy-Faluba. Vendégi Jancsit is találtuk az úton Liszka mellett.

9. *Szombat.* Délig a patvarián voltunk; délután Bekényékhez mentünk; ott igen szívesen láttak bennünket. Az öregekkel sokáig beszélgettünk, azután bementünk a leányokhoz; Majos Danit is ott találtuk. Én nagyon el voltam az öröm s a Kati szépsége által ragadtatva. Erzsi szüntelen csak kérdezgette tőlem, hogy miért vagyok olyan szomorú? De én váltig mondtam, hogy nagyon jó kedvem van; minthogy valószínűleg úgy is volt a dolog; csak hogy a nagy öröm miatt beszélni sem tudtam jóformán. Eleinte nem mertem Katinak a kezét megszorítani, minthogy nem tudtam, ha szeret-e még? De azután beszédeiből s tekintetéből minden jót remélvén, s Samu is Danival mindég kezemre játszván a dologot, egy csókot nyomtam a nyakára, a melyet ő minden ellentételezés nélkül elfogadván, addig alkudoztam vele, míg egy édes csókot nem kaptam tőle. Eljövételkor több viszonzott kézszorításokat kaptam. Lónyay László megérkezett Ujhelyből. Samu a szarupoharat megmutatta a szüleinek; igen nagy dicséretet kaptam érte. Délbe az öreg Bekény oda-jöven, neki is elő kellett hozni, ő is nagyon dicsérte és bámulta. Délig a hó esett, délután *lággyabb* idő volt.

10. *Vasárnap.* Éjjel nagyon rosszúl aludtam, mert mindig Katicska forgott az eszemben. Reggel a templomba — ámbár nagy vágyóálomsom lett volna is — nem mehettem; mivel a Samu atyja Kállóba készülvén, igen jókor akartunk volna ebédelni; noha az ebéd miatt elmehettem volna, ha előre tudtam volna, hogy csakugyan nem eszünk előbb a rendes időnél. Azonban senki sem volt a háztól. Délig Zsanéttal a lutria számokat ragasztgattuk, én vagdaltam a papirossát. Délután, minekutána a számokat megírtam volna, Samu hitt, hogy lovagoljunk által Eszlárra. Én ámbár nagyon szerettem volna is idehaza maradni, hogy Katicskával lehettem volna, de minthogy Samu Majos Daninak megígérte, hogy által megyünk; nem akartam olyan asszonyos természetű lenni, hogy a barátságért én is el ne mentem volna; hanem erőt vévén érzéseimen, lóra ültem, s Samuval először Majos Danihoz, onnat pedig vele együtt Eszlárra által mentünk; de ott senkit sem találtunk otthon, csak Ónody Borcsát; alkonyodtig mindazonáltal ott mulattunk, akkor haza jöttünk; noha a nagy hóba majd el is tévedtünk, mert az idő setét volt, s az útat lehetetlen volt látni. Haza érkezvén, Zsanét mindjárt mondta (a mit szinte előre éreztem), hogy Bekényék ott voltak Csoma Samuval s Szentimrey Miklóssal. A mint gondolom Kati nehezen vette, hogy mi elmentünk hazulról, mert Zsanétnak azt mondta, hogy mondja meg nekünk, hogy

mi csak azért mentünk el, mivel jól tudtuk, hogy ők oda fognak jönni. Vacsoraig Zsanéttal lotteriáztam. Katit fel tevén, el nyertem, de engemet Zsanét nyert el. Reggel Lónyay el ment. Estve Bernáth Gida megérkezett. Vacsoránál Vayn nagyon sokat neveltünk. Egész nap a hó esett.

11. Hétfőn. Délig és délután 3 óráig Samuékát néztem a patvarián, hogy kártyáztak. Samut ámbár mindég biztatott is, teljességgel reá nem vehetem, hogy Bekényékhez el menjünk. Engem a méreg majd meg evett bosszúságomban, 3—5-ig csak magamba pipáztam a Samu atyja szobájában. Akkor be jött hozzám Zsanét; ő be hitt a más szobába, a hol 7-ig rész szerint beszélgettünk, rész szerint lotteriáztunk. Én ismét elnyertem Katit s ő is engem, Zsanéttal Patay Jancsi, s őt is Zsanét nyerte el. A bábán annyit neveltünk, hogy Zsanétnak már az oldala is megfájult. Vacsora után Samuék ismét lementek a patvariára kártyázni, én pedig magamba pipáztam egész 11 óráig. Zsanéttól hallottam reggel, hogy a kis öcsöcse Laczi meghalt. Délig hó esett, délután szél kezdett fújni.

12. Kedden. 10-ig a patvarián voltam. Samu kiment Danival agarászni, de a nagy hó miatt, mely a lónak hasig ért, kénytelenek voltak visszatérni, 10—12-ig néztem, hogy kártyáztak Bernáth Gida, Balogh és a tiszteletes. Balogh nyert. Délután mindjárt Bekényékhez mentünk, ott mulattunk 7-ig; mindég Katicska mellett ültem. Egy fejér lószőr gyűrűt, a királyka játékba egy csókot és több kézszoritásokat kaptam tőle. A nyakára egy csókot nyomtam. A Samu atyja haza jött. Reggel a nap sütött, délben borult, délután hó esett. Estve Zsanétnak segítettem varrni.

13. Szerdán. Délelőtt eljöttek Bekényék, Baloghék és Sebes Rózsa a Bernáthné kis fia keresztelőjébe. Lajosnak keresztelték. Ebédnél Rózsa mellé estem. Igen sokat tréfáltam vele. Bernáth Gida azt mondá réám, hogy nagy kúrmachernek kell lennem. Az igaz, hogy különös jó kedvem volt ekkor. Ebéd után lotteriához ültünk. Én Kati mellé ülven, nagyon csináltam neki az udvart. Valamennyire ő is kimutatta, hogy jó indulattal van hozzám. Azután szánkázni mentünk; Kati Zsanéttal egy szánkába ültek; én annak a hátuljára állottam; Katinak a kezét szüntelen a kezeim közt tartottam s csókolgattam. Haza menet a szánkán haza vittük őket, s nálók leszállván, Katicskával magam maradtam egy szobában; ott megvallotta, hogy Samuba szerelmes volt ez előtt, s azt nem is szégyenli, de most már csak úgy szereti, mint más felebarátját. Melyre én megölelvén, hirtelen vagy négy csókot nyomtam ajakára. Haza Zsanéttal jöttem; még pedig minthogy nagy kendő nem volt vele, a kucsmát adtam a fejére; az úton több szavakkal kijelentettem neki, hogy Katit szeretem; ő is megvallotta, hogy Patay Jancsiba szerelmes. Vacsoraig lotteriáztunk. Vacsora alatt Zsanét mellett ültem; s az alatt míg mások más egyéb dolgokról beszélgettek, ő nekem a mádi bálók alatt P. Jancsival esett szerelmes történeteit beszéllette. Reggel Samu Zsanéttal minden ok nélkül összekapott. A vacsoránál a V. Ispán is egy kevésbé gorombául szólt neki. Reggel hó esett. Egész nap borult idő volt.

14. Csütörtök. Reggel Samuval kimentem agarászni, de semmitsem

találván, minthogy a hó nagy volt; azonban igen csípős hideg szél fújt, csakhamar visszatértünk. Délután szánkán a Samu anyjával s Zsanéttal Baloghékhoz, onnan Samuval Bónis Istvánnéhoz, onnan Bekényékhez mentünk, Hunyady Sándort a kancellistát is ott találtuk. Nem a legjobban mulattam magamat, mert Kati nem tudom mi okból inkább Hunyadynak kereste a kedvét, mint nekem. Hunyady a mint vettem észre, szerelmes belé; a Stambuchjába is igen szerelmes verseket írt. Mind e mellett is egynéhány kézszerításaimat viszonzta. A Stambuchjába én is írtam; 7-ig ott mulattunk. Délután hó esett; reggel szép tiszta napfény volt ugyan, de csípős hideg szél fújt.

15. *Péntek.* Reggel 10-kor megindultunk, én, Samu és Majos Dani Szántóra. A Zombori csárdánál össze találkoztunk Török Józsiával és Darvas Tónival, a mint mentek a debreczeni vásárra. Nagyon csaltuk őket vissza Szántóra, de nem akartak jönni; 2 fert. 3-ra már odahaza voltunk. Estve sokat beszélgettünk hárman a leányokról. Dani Bekény Erzsit nagyon gyalázta. Tállyától Szántóig az eső nagyon vert bennünket, Egész nap ködös idő volt.

16. *Szombat.* 10-kor a szántai város lovain elindultunk B. Samuval Ongára Darvas Lilláékhoz. Majos Dani pedig vissza ment N.-Faluba. 1 f. 1-re már ott voltunk. Samunak teljes meglegedése volt; egész nap Lillácskával töltötte az időt. Fülíg szerelmesek egymásba mind a ketten. Darvasénak azt mondtuk, hogy Tónt nem találtuk. Lilla nekem azt mondta, hogy a minap velem álmodott, hogy én igen szomorú voltam, s ő nagyon vigasztalt, hogy ne desperáljak. S most is csak azt mondja, hogy ne desperáljak, mert épen nincs okom rá. Ezt bizonyosan Katira értette. Ködös hideg idő volt.

17. *Vasárnap.* Reggel 9-kor befogattam, de a Lilla kérésére ismét ki kellett fogatnom, s ebédre is megmaradnunk. Darvasné kiváltképen a Lilla kedvéért megígérte, hogy ha jó út s jó idő lesz, el jön Nagy-Faluba a B. Kati lakadalmába. 2¹/₂-kor megindultunk, 6-ra haza értünk Szántóra. Kinizsnél Csuka Ferivel beszélünk. Egész nap igen szép idő volt. A nap sütött. A hó olvadni kezdett.

18. *Hétfőn.* 11-kor indultunk ki Szántóról, 12-re Tállyára értünk, ott bementünk egy keveset Horváthné nénémhez; de Samu bátyámmal nem beszélhettem, mert már akkor el ment ebédre Szabó Gabihoz. Minket is nagyon marasztottak ebédre; de nem maradhattunk, mert nagyon vonszott a szívem Nagy-Falu felé; 2 f. 4-re meg is érkezünk. Egész nap mindig vágott bennünket a sűrű sebes eső. Az útunk nagyon felengedt, s nagy víz futott mindenütt.

19. *Kedden.* Egész nap mindég otthol ültem; schol sem voltunk; a guta majd megütött bosszúságomban megint, hogy Samut rá nem vehettem, hogy Bekényékhez elmenjünk. Egész nap ködös lágy idő volt. Délig hol hó, hol eső esett.

20. *Szerdán.* Délig Samu Tokajba, én a patvarián voltam. Délután el mentünk Samuval Bekényékhez, minthogy az öreg Bekény maga hivattott, mert különben aligha el jött volna Samu megint. Kati csak maga volt otthol; mert Erzsí nyoszolyó lány levén, Bónis Istvánnénál volt.

Bekényné is a lakadalomhoz készítvén holmit, bementünk Benyusnéhoz; a honnét Samu mint vőfény csakhamar elmenvén B. Istvánnénál, s Benyusné is kifordulván a más szobába, csak ketten maradtunk Katival a szobába; melyet én használni akarván, kértem Katitól, ha meg mondta-e Majos Dani a mit izentem Szántóról? Melyre ő azt felelvén, hogy meg. No hát — mondom, most adom meg a mit izentem, s által karolván a kanapén, édes csókot nyomtam piros szácskájára. Kevés idő muiva oda jöttek: a vén Máriássy leányostól, B. Zsanét és Darvas Tóni. Egy darabig beszélgettünk. Én Kati mellett ültem a kanapén. Vállát s kezét összecsókolgattam; egynehány kézzszorításokat is kaptam. Nagyon jó kedvem volt. Erzsi is haza jött egy kevés korig Samuval. 5-kor mindnyájan elmentünk. Kati ugyan engem nagyon marasztott, de barátságért nekem is el kellett mennem. Fagyos zúzos idő volt. Katicskától egy pár a maga hajából kötött gyűrűt is kaptam.

21. *Csütörtökön.* Reggel Sebes Rózsaéknál Török Józsihoz, onnan B. Istvánnéhoz mentünk, a Bónis Kati és Olchváry Feri lakadalmába. Nagy gyülekezet volt. A falubelieken kívül ott voltak: Darvasék, Máriássy Zsigmondék, Pogányék, Boronkay V. Ispán a mostohaleányával Bay Ninával, Török Józsi, Csoma Samu, Szentimrey Miklós és Patakról 4 Juristák, ú. m. Fáy Ábris, Borbély Dina, Recsky Bandi és Vizsolyi. Esketéskor a B. Katicska háta megett állottam, s a kezét megfogtam; ő is utána mondott mindent a papnak. Ebédnél egy kis rozmaringot adott. 6-kor kezdtük a tánczot; tartott 3 óráig éjfél után. Az egész táncz alatt többnyire mindég Kati mellett ültem, s szokás szerint nagyon megelegedve töltöttem véle az időt. A többiekkel jó formán nem is tudtam mi történt az egész bál alatt. Igen szép tiszta idő volt, a nap sütött.

22. *Péntek.* Éjszaka egy cseppet sem aludtam, mert a lábam megdagadván annyira fájt, hogy még csak nem is fekhettem, hanem többször fel kellett kelni járkálni a szobában. Reggel pájinkával megmosogatván, annyira enyhült, hogy egy nagy csizmát felhúzhattam reá, s boton B. Istvánnéhoz elsántikálhattam. Darvas Lillának is fájt a lába úgy annyira, hogy a hideg is kilelte reá. Ő mondta, hogy Kati engem tegnap a mint haza mentek, igen sokat emlegetett. A leányok — kivált Kati, nagyon sajnálkoztak rajtam. Az ebédnél a poharat B. Ferenczért elkészöntém. Samu a juristákkal minddel össze veszett; még B. Katival is azért, hogy Kati azt mondta, hogy M. Dani hágott a D. Lilla lábára. Táncz alatt, mely csak 7-óráig tartott, mindég Kati mellett ültem. Ő is ha csak lehetett, a táncz közt mindég mellém ült le; s forró kézzszorításaimat mindég viszonzta. A táncz folytatását a mint mondta, csak azért óhajtotta, hogy velem annál tovább lehessen, s nagyokat sóhajtott ha említettem, hogy már holnap el kell menni. Igen szép tiszta idő volt; az eszterhaj megcsordult. Éjszaka kemény fagy.

23. *Szombat.* Reggel a Samu szüleitől, B. Ferencztől és Zsanéttól búcsút vevén, Samuval ketten, a Samuék kocsján először Sebes Rózsaékhoz, ott Török Józsit és Darvas Tónit felvevén, Bekényékhez, onnat az öreg Bekénytől s Benyusnétól elbúcsúzván, B. Istvánnéhoz mentünk. Bekényék már akkor ott voltak. Kati egy szál rozmaringot adott a

sapkámhoz; én is adtam neki egyet. Ő a vikleréhez szúrta, s azt mondta, hogy aztat onnan addig ki nem veszi, míg magában széllyel nem hull. 6 kocsival, 2 bricskával és 2 szekérral indultunk ki Nagy-Faluból. Zsoldos Laczi lovaglott előtünk. A tokaji hegy alatt a mi kocsink egy szénás szekérral össze akadt, a Pécsinél pedig a kerekünk kiesvén, tengelyünk eltört. A Pécsibe ebédeltünk. Itt is többnyire mindég Kati mellett voltam. Innen a Bónis Lajos szekerén mentem Bereczkiig, hanem nagyon megbántam, hogy a Katiék kocsijára nem ültem. Török Józsi Olaszínál a herczeggel összeakasztván, a rúdja és a lócse eltört, maga is Józsi kiesett a szekérből a lovak közé. Az úton Kati sokat nézegetett ki a kocsiból hátra, s én ekkor mindég csókot hajintottam néki messziről. Bereczkibe megérkezvén, vagy akartam, vagy sem; magyart kellett tánczolnom; s noha még a lábam egy keveset fáj, mindazonáltal igen jó kedvem levén, minthogy Kati nagyon kimutatta, hogy szeret, felejtettem volna, ha talán még egyszer úgy fájna is. Minden kézszerításaimat viszonozott; a magok szállására hálásra is nagyon hitt, de magam a többjektől el nem maradhattam. Kérdezte tőlem, hogyha szeretnék-e a vőlegénynyel cserélni? Melyre én azt felelvén, hogy igen, ha a volna a mennyasszony, a kit én akarnék. Ismét azt kérdezte, hogy ki lenne az? S egynehányszori kérdései után megvallottam, hogy senki más ő ratja kívül. S egyszersmind a kérdést megfordítván, ő is azt felelte: hogy cserélne, ha én lennék a vőlegény. Én Fáy Ábrissal háltam egy ágyon, de Darvas Tóni miá soká nem alhattunk; azonban a cigányok is ott muzsikáltak egész viradtig. Samu Darvas Tónival igen össze vezett. Szép tiszta idő volt.

24. *Vasárnap.* Reggel által mentünk a Katiék szállására; ott früstökölvén, ismét visszajöttünk a lakadalmas házhoz; mondta Kati, hogy Bereczkit úgy megúnta, hogyha én is ott nem lettem volna, nem kívánczozott volna oda jönni. Itt megint borlevest früstököltünk; s mint-hogy Kati osztogatta, én is megittam belőle két pohárral. S el kezdünk tánczolni; de a ház nagyon poros levén, ismét vissza mentünk a Katiék szállására. Jövet én Katit és Juczit vezettem. A vikler alatt több kézszerításokat kaptam. Menet is Katit vezettem Zsoldos Laczival. Ott megint tánczhoz kerekedtünk. Én a Boronkay Guszti kérésére megint tánczoltam egy szóló magyart. Utóljára Katival tánczoltam egy németet. Táncz végivel Samu is oda jött, s mind ekkoráig szerencsémre aludt; mert el akart még reggel indulni, s én a Kati kérésére fel nem költöttem. Katinak már ekkor nem volt kedve, hanem valamint én is, csak sóhajtozott, hogy már el kell menni. Egyszer mellettem ül s nagyot sóhajt; én kérdem, hogy mi baja van? s ezen szavakkal: Jaj! Istenem! ismét egyet sóhajt s csak hallgat. Én ismét kérdem hogy mi baja van, mondja meg, hadd segítsek rajta, ha lehet! s ő erre ezt felelte: Maradjon itt Pali — úgy segít — rajtam. Én ezen szavaira egészen magamon kívül levén ragadtatva, semmit egyebet nem felelhettem, hanem csak ezt: »Jaj édes Katim a lehetetlen.« S ezen szavaimat egy mély sóhajtás s forró kézszerítés követte. A táncznak vége levén, elmentünk a lakadalmas házhoz ebédre. Én megint Katit és Rózsát vezettem. Az ebédnél

kicsináltuk, hogy egymás mellé ülhetünk. Kati egy kis levesnél; én pedig levesnél, becsinálnál és peccsenyénel egyebet nem ettem; hanem szüntelen csak szép fekete szemeit bámultam, s kezét szorongattam. Az egész ebéd alatt szüntelen beszélgettünk. Megvallottam néki, hogy mióta szeretem, s emlékeztettem arra a napra is, a melyen belé szerettem. S ő azt mondta, hogy mindckkoráig ő nem akarta hinni, hogy én őtet igazán szeretem, de már most tökéletesen hiszi. Sokat sóhajtozott, hogy mikor látjuk már meg egymást, s kért, hogy Húsvétre menjek el Nagy-Faluba, de én erre csak azt feleltem, hogy »Jó az Isten!« S megengedi, hogy mennél hamarabb ismét ismét meglássuk egymást. Utoljára midőn az asztaltól felkeltünk, egy forró kézzszorítást adtam; ő pedig ebéd után egy körtvét adott, s nem is láttam többé azóta eszem a szép angyalát. S csak azért fáj a szívem, hogy el nem búcsúzhattam tőle; mert míg én a magunk szállásán pakoltattam, ők addig által mentek a magok szállásokra. Ezen én annyira megbusulttam, hogy Mikóházaig nem szóltam három szót. Oda érkezvén, a V. Ispán egy kevéssé nehezen vette, hogy olyan soká mulattunk; mert Józsi sem levén idehaza, miattam fogatkozást szenvedett, s azt mondta, hogy másszor azt ne cselekedjem. Igen szép tiszta idő, estve felé kemény hideg volt.

25. *Hétfő.* Egész nap expediáltam, vacsora után pedig peccsételtem. Komjáthynek Kassára a ruhám iránt levelet írtam. Szép tiszta idő, napfény, de kemény hideg volt.

26. *Kedden.* Délig holmimat pakoltam ki a ládámból, délután pedig csontra festegettem és a Bethlen Miklós életét olvastam. Szép tiszta napfény, de igen kemény hideg.

27. *Szerdán.* Délig egy kosárkát kezdtem metszeni a V. Ispánnak. Délután festegettem, és a pinczébe voltam. Vacsora előtt Bethlent olvastam, el is végeztem. Samu minden ok nélkül belém vezett. Szép tiszta napfény, de kemény hideg volt.

28. *Csütörtök;* 9-ig Just olvastam, 3-ig a kosárkát metszettem, el is végeztem. 4-ig az Aurórárt olvastam. Estve a jegyzéseimet írtam. Komjáthytól levelet kaptam s válaszoltam is neki. Reggel borult idő, hó is szálfongott, délbe derült napfény, kivált estve felé kemény hideg.

29. *Péntek.* Reggel a Józsi szaruját metszettem, délbe a kosárkát, a melynek egy oldalán a Bárczay, a másikon pedig a Komáromy czimer volt kimetszve. Által adtam a V. Ispánnak, a melyet ő igen szivesen s nagy dicséretök között fogadott el tőlem. Délután haza jött Sárközy Józsi Kazinczy Laczival. Reggel borongós idő, egész nap tiszta napfény volt.

30. *Szombat.* Reggel just olvastam. Délig a szarut metszettem. Délután Kazinczy Laczi által jött, egy üveg aszúborit is hozott. Estve itt volt a Sepsi bíró és nemesek hadnagya. Igen tréfás öreg ember volt; sokat neveltünk rajta. Egész nap tiszta idő, estve felé hideg szél volt, s hó kezdett esni.

31. *Vasárnap.* Reggel elmentek a sepsi emberek. Délig a szarut metszettem. Délután az 5 főszolgabíráknak írtunk a *theatralisták felsegíttetése iránt, hogy a járásokban levő földes urakat keressék meg;* 12 óráig mindig dolgoztunk. B. Feritől levelet kaptam, a melyben írja,

hogy a jövő Szeredán Bernáth Gzsival és Végh Nácziival Újhelybe jővén a bába, menjünk által mi is. Samu e miatt a levél miatt öszvekapott velem, de ebéd után mindjárt megbékéltünk. Egész nap hó esett.

Februárius 1. Hétfőn. Délig Blumauert olvastam és a szarut metszettem, a V. Ispánnak a leveleket levittem. Délután és este a jegyzéseimet írtam. Samu által volt Regmeczre, K. Laczit az Újhelyi bába meghívni. A V. Ispán a vacsoránál mondta, a midőn a V. Ispánné előhozta, hogy furcsa név az a Fizsi, már miért nem inkább Pisi? »*mikor ő egyszer a Máriássy kis leányát tánczolni hívta, azt felelte neki, hogy megálljék csak bácsi, először hadd pisilem ki magamat*«. Csak nem egész nap hó esett, borult hófellegetes idő volt.

2. *Kedden.* Délig a kis Laczikának festegettem. A sarkantyumba taréjt csináltam s felütöttem; délután 4-ig a szarut metszettem, 5¹/₂-ig just olvastam, este a jegyzéseimet írtam. A vacsoránál a V. Ispánnak igen jó kedve volt; nagyon sokat nevetett a főispánnén. Egész nap hó esett, este felé tiszta hideg idő volt.

3. *Szerdán.* Délig a keztyümet varrogattam; délután Mikóházi szánkán Regmeczre, onnan Kazinczy Laczival együtt Újhelybe mentünk a bába, de Feriékét nem találtuk ott. Reggeli 5 óráig tánczoltunk. Délbe Botka a hajdúk hadnagya és a vágási pap voltak nálunk ebéden. Tiszta de kemény hideg idő volt.

4. *Csütörtök.* Reggel 7-kor megindultunk Újhelyből, 8-ra Regmeczre értünk, 11-ig ott mulattunk, az alatt früstölköltünk, beszélgettünk, s vár-tuk míg Laczit kikészítették, de a szemünk majd le ragadt; 11-kor mi haza jöttünk Mikóházára, Laczi pedig elment Korláthra a patvariára. 11¹/₂—1-ig aludtam. Ebéd után, ámbár nagyon álmos voltam is, nem alhattam, mert a V. Ispánné formát küldvén fel, 3-ig azt csináltam, azután pedig a V. Ispán expediálni valót adván, vacsoráig, mindég írtam. Vacsora után mindjárt lefeküdtem. Tiszta, de kegyetlen hideg idő volt.

5. *Péntek.* Reggeltől egész 5 óráig mindég az expediálni valókat protokulláltam; 5—6-ig a V. Vispán szobájában pecsételtem. Menszárosné is ott volt, a ki már annyira ekkor felgyógyult, hogy egyik szobából a másikba ki mehetett. Mondta, hogy látta a V. Ispánnénak csinált kosárkámát s nagyon dicsérte. Vacsora előtt s után a jegyzéscimet írtam. 7-kor megérkezett Terhes a kassai kálvinista pap egy más pappal. Hó esett egész nap.

6. *Szombat.* Reggeltől délig a Józsi szaruját metszettem. A papok elmentek F. Regmeczre, de délre haza jöttek. B. Samu lóháton elment Újhelybe, de délre ő is vissza jött. Ebéden Berhelyi volt nálunk Ungvárból. S. Józsi a szarupoharat le vitte Menszárosnének megmutatni; a mint Józsi mondotta, nagyon tetszett neki. Az ebédhez is kiküldvén, ott Berhelyi nagyon csudálta s dicsérte. *A V. Ispán azt mondta, hogy »már bátran meghalhatok, nem félhetek attól, hogy a nevem fel nem marad*«. B. Samunak egy mendikás Patakról levelet hozott Balóczytól. Én tőle Bekény Pistának írtam levelet. Délután egy darabig Blumauert olvastam, azután metszettem, vacsoráig pedig a pinczében voltam. Enyhült de borongos idő volt; délután a nap is sütött, s olvadni kezdett.

7. *Vasárnap.* Reggel 10-kor megindultunk Kassára, a közgyűlésre. Mi hárman együtt mentünk szánon, 6-ra be értünk, noha olyan rossz út s rút idő volt, hogy Szkárosból alig tudtunk ki jönni a nagy hófúvás miatt. Beérvén Kassára, még akkor az estve Redoutba mentünk; igen sok nép volt benne, de én egyet sem táncoltam, hanem 1-kor haza mentem aludni. Igen rút szeles, zivataros havas idő volt.

8. *Hétfőn.* Reggel Kapczy Tamás Eperjesre menvén, megkeresett. Délig egy paszust írtam; délután Vadnay Berta is el jött hozzám, mint-hogy már ő is Abaujvármegyében lesz patvarista Karsa Mihálynál. Egy instancziát is írtam egy szegény asszonynak. Estve érkeztek meg: Csuka Feri, Ragályi Jancsi, Kazinczy Laczi és Idrányi. Lágyabb borúlt idő volt. Estve hó esett.

9. *Kedden.* Reggel a szabó jókor elhozta a magyar nadrágom; azután az atyám hivatott magához; Samu bátyám is ott volt. 10-kor gyűlésbe mentem; délig ott voltam. Az atyámtól hallottam, hogy Mudrányék is Kassán vannak, s hogy jövet nálunk háltak Szántón. Gyűlés után Samu bátyám eljövén hozzám, elcinte nagyon kérdezgette, hogy ha esmerem-é én Bekény Katit s hogyha nem beszélt-e nekem Nagy-Faluban létemkor ő felőle valamit? S azt is hozzá tette, hogy Kati ő neki megvallotta, hogy én ő belé nagyon szerelmes vagyok. A melyet én egy darabig tagadván is, nem is előtte, végtére azt mondotta, hogy majd mond ő nekem ennél még szebbeket is; s kiszólván a szobából azt mondta, hogy Katival kivallatta, hogy én belém szerelmes; a mit már az előtt is gyanított, mert Kati nagyon tudakozódott felőlem; a mellyen én úgy megörültem, hogy az eszem sem volt igazán helyén. Délben a V. Ispán nagy traktát adott. Délután épen már indulni akartunk S. Joskával Mudrányékhoz, a midőn a V. Ispánné behivat, én belépek, s Mudrány Pepit Bárczay Lottival ott találom. Véle csak keveset szólhatván, elmentem bál billétekért a V. Ispánnénak. Onnan eljövén, Mudrányékat akartuk S. Józsival felkeresni, de sehol reá nem akadhattunk a szállásokra. Hanem visszatérvén, Vadnay Bertához, onnan pedig először felöltözvén a kaszinóba mentünk. 1-ig ott mulattam, akkor haza jöttem. Többnyire minden táncot a két Mudrány leánynyal táncoltam. Felleges borult idő volt.

10. *Szerdán.* Reggel a bátyám el ment Kassáról. Délig írtam; délután is egy darabig, azután S. Józsival el mentünk Mudrányékhoz; ott mulattunk 6-ig. Mudrányé nagyon mocskolódott, hogy Nagy-Faluban mulatván, őket meg nem látogattuk, s a lakodalomba meg nem hívtuk, a minek én oka nem voltam. Katicska (eszem a szép lelkét) Szentimrey Miklóstól egy pereczet küldött nekem Nagy-Faluból. Enyhült borult idő volt.

11. *Csütörtök.* Reggel gyűlés előtt az atyámnál voltam. Gyűlés után a protokollumot a V. Ispánnak bevitettem. Délután a főnótárius kancelláriáján egy plenipotentiária Constituiciót írtam; azután pedig a *theatralisták dolgában össze ült deputációban* voltam. Estve csak magam vacsoráltam. Vacsora után 11-ig a főnótáriusnak írtam. B. Samu és

S. Józsi elmentek Tornára a bálba. Délig a hó nagyon esett, délután lágy idő volt.

12. Péntek. Délelőtt gyűlés után a vármegyével én is elmentem a nagytemplomba a császár születése napját ünnepleni, a mely igen nagy pompával ment véghez. Onnan Jámboorszkyval elmentünk Flandorferhez früstökölni. Ebédre Szücs Gyurihoz mentem. Hárman ebédtünk Vadnay Bertával. Egész délután ott beszélgettünk. Onnan a theatumba mentünk, a mely oly szép volt, hogy mindnyájan megvallották azt felőle, hogy Bécsben sem lehet szebbet látni. B. Samuék haza jöttek. A V. Ispán nagyon haragudott, hogy Józsi akaratja ellen is elment. Vadnay Bertának a Katival való szerelmemet elbeszéltem. Ő is nekem a Karsa Julcsával való szerelmét. Lucskos engedte idő volt.

13. Szombat. Délig, valamint délután is gyűlésben voltam. Délután az atyám nagyon öszvekapott Domonkossal a búza dolgában, de a vármegye nagyjai mind az atyám mellett voltak, s szép dicséretet is kapott. Az angáriámat kivettem. A V. Ispántól elkéreztem haza Szántóra. Szeles tiszta idő volt.

14. Vasárnap. Reggel 10-kor az atyámmal és Török Lajossal kiindultunk Kassárról szánkán Szántóra. Éjszakára Zsujtára mentünk Karsa Mihály bátyámhoz. Estvére az egész falubeli uraság oda jött, ú. m. Karsa László feleségestől, Jantó János és Rátkayék, s az elkészült szarupoharat beitták. Szeles tiszta idő volt.

15. Hétfőn. Reggel Zsujtáról Karsa Mihályékkal együtt elindultunk. Vizsolynál elváltunk egymástól. Ők Bűdre mentek Julianna napra, mi pedig haza Szántóra. Délre haza értünk. A bátyám is otthon volt. Estve Horváthék Tállyáról Kovácsné nénémhez érkezvén, oda mentünk, s vacsoráig ott beszélgettünk. Vacsorára a bíró lánya lakadalmába mentünk; 12-ig ott mulattunk. Kemény csipős hideg volt.

16. Keddén. Délre Bűdre mentünk a szüleimmel Julianna napra Karsa Simonné nénémhez. A hó úgy befűtta a szántai utakat, hogy épen Gibártnak kellett kerülni. Egész nap többnyire Juliskával beszélgettem. Úgy láttam, hogy nagyon vonz a szive hozzám; s megvallom, hogy nekem is annyira tetszik ő, hogy ha B. Kati nem volna, ő lenne az, a kibé szerelmes lehetnék. Berta sehogy sem áll a gráciában, s nagyon neki búsította magát. Az ebédnél említette Karsáné, hogy ő a lányját hármunk közül egynek szánta. Délután Naményiek is oda jöttek Kovács Ferenczcel. Az atyámék haza mentek, én pedig a Julcsa nagy kérésére ott maradtam. Ebédnél is, vacsoránál is Julcsa mellett ültem, s nagyon csináltam neki az udvart, de csak tréfából; a melyet ő elfogadott úgy annyira, hogy estve felé kivált szinte tapadt belém. Reggel csipős hideg volt, azután egész nap szép tiszta napfény.

17. Szerdán. Reggel Karsánéval és Terhesnével szánkán megindultam Szántóra. Vadnay Bertáék is haza mentek. Én haza jövén, elmentem Karsánéval a vén Altmannhoz. Elöttem lefizette még az ura által felvett 400 ftokat, érdekével együtt. Az atyámat nem találtam otthol, mert Baksára ment, de estvére haza jött. Karsánéék délután haza mentek. 5—6-ig Drizsnyey volt nálunk, 6-kor az atyámmal Tállyára mentem a

bálba; de a muzsikusoknak nem léte miatt a bál másnapra maradt. Szép tiszta idő volt.

18. *Csütörtök.* Reggel Tállyáról haza jöttem. A szabóval derékre valókat és köpenyeget mérettem. Délután ismét bementem az atyámmal Tállyára a bálba. Igen csinos kis bál volt. A tállyai noblessek mind megjelentek benne. Balog Erzsivel is megismerkedtem, s egy magyart is táncoltam vele. Reggeli 4 óráig táncoltunk. Igen szép tiszta idő volt.

19. *Pénteken.* Reggel 11-kor haza jöttünk Török Józsiával szánkán Tállyáról Szántóra. Egész délután mindég aludtam. Estve felé lementem Mihály bátyámhoz, 7-ig ott beszélgettünk. Akkor haza jöttem. Szép tiszta idő volt.

20. *Szombat.* Délelőtt felmentem Almássy Pali bátyámhoz, a hol egy formát kicsinálván, s egy francia könyvet kapván ajándékba, le jöttem. Ebéden nálunk volt az öreg Szabó János és Baksi István. Ebéd után 3 órakor megindultam Mikóházára. Éjszakára Zsujtára értem Karsa Mihály bátyámhoz, a ki osztályt tartván, minden testvérei jelen voltak, annál fogva Karsa Juliska is anyjostól együtt. A kivel én egész estve nagyon nyájasan voltam, s a vacsoránál is mellette ülven sokat tréfáltam; de Bertának nem a legjobb kedve volt, mert látta, hogy Juliska inkább beszélgetett velem, mint vele. Nappal szép tiszta idő volt, de estve felé kemény al szél támadt.

21. *Vasárnap.* Minekutána Karsa Julcsáék haza mentek volna, mintegy 11 óra tájban én is kiindultam Zsujtáról, 3-ra Mikóházára értem. A V. Ispánhoz be mentem magamat bejelenteni, a ki nagyon nyájasan fogadott, egyszersmind egy hosszú írni valót a kezembe nyomott. Péchy Tamásné is ott találtam. Estve az írást levivén, ismét 16 darab expediálni valót adott, de már ezt csak a holnapra hagytam. Igen szép tiszta idő volt.

22. *Hétfőn.* Reggel mindjárt az expedicióhoz fogtam, a melyet délig elvégezvén, a V. Ispán ismét a kezembe nyomott egy *a theatrális-ták felsegíttetése iránt a vármegye 30 főbb birtokosainak szóló egy árkusnyi hosszúságú levelet.* Délután tehát mind a hárman ehez fogtunk. Estve felé a pinczébe mentem, egy átalag asszú szőlő bort lecsapolattam. Ebédnél a V. Ispánné elő mutatta a kis kosárkát Péchynek, aki nem győzött rajta eleget nézni, s engemet annyira dicsért, hogy soha még annyi dicséretet nem kaptam. Estve a vacsoránál a V. Ispánné beszélgette Mudránynéről, hogy ő a két vasas hordót, a melyben az ezüstjeit és pénzét tartja, mindég magával hordja; és Baloghnról, hogy a mádi bálba menetelkor a lánya korallja összetörvén, nagyon mocskolta, s mihelyest fiatal emberek jöttek, mindjárt a legjobb kedvet mutatott hozzá; s hogy Ránkon úgy unszolta a leányát a magyar táncra, hogy titkon mindég azt súgta a fülébe, hogy: mindjárt kitekeri a nyakát. Délután 3—6 óráig a hó nagyon esett, akkor pedig kemény alszél támadt és egész estve nagyon fúj.

23. *Kedd.* Délig expediáltam és pecsételtem, 11—12-ig a sarkantyúmat tisztítottam. Délután a theatrális-ták levelét írtam. Vacsora előtt és után 11-ig a jegyzéseimet írtam. Reggel igen szép meleg nap-

fény volt, délbe elborult és hó esett, estve kemény alszél támadt s nagy olvadást okozott.

24. Szerda. 11-ig a theatralisták levelét írtam, 11—1-ig a Józsi szaruját metszettem, 2—3-ig írtam, 3—4-ig a pinczében a borokat töltöttem, 4—6-ig megint írtam, 6—7-ig és 8—9-ig a jegyzéseimet írtam, 9—10-ig Patay Jancsinak levelet írtam minutában. Péchy Tamásné haza ment. Ebéden Nedeczky volt itt Gecséből. *A V. Ispán sokat beszélt neki az ebédnél a bőjt haszontalan volta felől.* Vacsora után behítt a V. Ispán pecsételni, s ekkor kérdezte, ha vajjon nehezen veszi-e még az atyám a Domonkos által lett megsértetését, s egyszersmind azt is hozzátette, hogy ha ő az atyámnak volna, ő bebizonyítaná a Domonkos huncutságait, s hogy ha még tovább vizsgálnák a dolgot, bizonyosan ő is bele jönne a búza tolvajságaiba. Szép napfény sütött, de hives alszél fújt.

25. Csütörtök. 9—11-ig a theatralisták dolgában írtam, 8—9-ig just olvastam, 11—12-ig a szarut metszettem, 1—5-ig megint írtam, vacsoráig a pinczében voltam. Vacsora után 10-ig S. Józsival a szép leányokról beszélgettünk, de előbb 10-ig a jegyzéseimet írtam. Samuval összekaptam azért, hogy megmondta neki, hogy a cselédek előtt ne szekirozzon. Reggel a V. Ispán el ment Pelejtére, de estvére visszajött. 3-kor érkezett meg Bárczay Dancsi. Igen szép tiszta napfény, de egy kevésbé hideg idő volt.

26. Péntek. Reggel mikor még mi aludtunk, Bárczay Dancsi feljövén hozzánk a patvariára 10-ig vele beszélgettünk, 10—1-ig a szarut metszettem, 2—4-ig a jegyzéseimet írtam, 4—5-ig az irottakat conferáltuk; 5—7-ig a szántai chirurgussal beszélgettünk. Vacsora után a jegyzéseimet és az atyámnak egy levelet írtam. Vitéz István itt volt ebéden. Délig igen szép nap sütött. Délután elborult és a hó is szállongott.

27. Szombat. Délig a theatralisták dolgában írtunk. Délután egy darabig a jegyzéseimet írtam, azután a leirtakat conferáltuk; ennek-utána a consiliumra írtam s inprotokulláltam. Vacsora után a jegyzéseimet írtam. Reggel a chirurgus fel jött hozzám; az atyámnak írott levelet a kezébe adtam s el ment. B. Dancsi is elment. Vacsoránál említette a V. Ispánné, hogy a jövő fixumokra ő be nem jöven Kassára, reám bizza a gazdasszonytságot. Egész nap borongós idő volt, 4-kor a hó elkezdett esni, nagyon esett egész estve.

28. Vasárnap. Reggel 10-ig just olvastam, 11-ig a V. Ispánnal a protokullumból azt kerestem ki, ha vajjon az 1827-dik esztendei conscriptio summariuma fel ment-e a consiliumra; 11—12-ig kopertáztam. Délután írtam és kopertáztam, 4—7-ig a jegyzéseimet írtam. Vacsora után a megírt 25 darab leveleket intituláltam. Egész nap borult lágy idő volt; estve eső is esett.

Márczius 1. Hétfőn. Reggel 9-kor megindultunk Kassára. a fixumokra; mind a hárman egy szánkán mentünk. Zsadánya bementünk Bónis Andráshoz, de nem volt otthol csak a felesége. Itt kevés ideig mulatván elindultunk s 6-ra beértünk Kassára. Legelőször is Samu bátyám, azután pedig Darvas Tóni volt nálam. A többi patvaristák is mind meg-

érkeztek. Délig a havas eső mindég vágott bennünket. Délután pedig igen kemény hideg szél fújt.

2. *Kedden.* Délig rabokat ítélő törvényszékben voltam. Délután elmentem Vadnay Bertához. Szűcs Gyuri is ott volt. Egy darabig veres boroztunk. Karsa Mihály mondta, hogy tegnap este a V. Ispán nagyon megdicsérte sokak előtt az írásomat. Azután haza jövéen, a V. Ispán expediálni valót adott. Vacsoráig azokat protokulláltam. Vacsora után Samu ismét belém veszett, azért hogy vacsorát nem téteitem el neki. Tiszta hideg szeles idő volt.

3. *Szerdán.* Délig törvényszékben voltam. Délben csak magunk ebédeltünk; délután 5—8-ig pecsételtem a V. Ispán házában. Tóth Antal is ott volt, valamely zsidó fiúnak a megveréséből, nagyon mentegette magát. Vacsora után B. Ferinek levelet írtam. Szeles hideg idő volt.

4. *Csütörtök.* Reggel 9-ig Darvas Tóninál, 9—12-ig törvényszékben voltam. Ekkor ítéltek egy Ujvári 62 esztendőös gyujtogatót elevenen való megégettetésre. Ebéd után ismét expediáltam s pecsételtem, 5—7-ig Kazinczánál voltam, 7—9-ig Önody Palinak levelet írtam. 10—12¹/₂ ig a V. Ispán számára kontóra elhordott húsokat s azoknak árát summáztam. Borult idő volt, délután a hó esett, s nagy szél fújt.

5. *Péntek.* Reggel 9-ig K. Laczinál, 9—12-ig törvényszékben voltam. Ebéd után vacsoráig írtam, 3—5-ig Kazinczy Laczival Sihulsky Mariról és Bekény Katiról beszélgettünk. Megvallottam neki, hogy Katit megcsókoltam; s ő nekem minden szerelmes történeteit elbeszéllette. Putnoky Imre is, a bátyám is voltak nálam. Tiszta szeles hideg idő volt.

6. *Szombat.* Törvényszék előtt Samu bátyámnál voltam. Törvényszék alatt egy darabig egy ügyvédvalló levelet írtam, azután bent voltam a törvényszéken. A V. Ispán, Péchy János és Domonkos főszolgabírákkal nagyon összevekapott. Délután 3-ig Vadnay Bertánál voltam. 3—5-ig Ragályi Jancsi nálam volt, 5—6-ig Kazinczy, Gergelyi és Báró Szobek voltak nálam, 6—9-ig theátrumban voltam, 9¹/₂—10¹/₂-ig írtam a Palatinusnak. Reggel hó esett. Egész délután igen szép napfény s nagy olvadás volt.

7. *Vasárnap.* Reggel a V. Ispán beküldött az archivumba; onnan kijövéen, én S. Józsi és Csuka Feri elindultunk a templomba; de már késő menvén, betértünk a löcsei házhoz egy pár virslire; a hol elől találván Báró Szobeket, ötet is bevittük magunkkal, s Csuka Feri vagy 6 üveg veres bort hozatván (későbbben K. Laczi is oda jött) a Báró úgy lecsipte magát, hogy már a kávéházból S. Józsinak és Csuka Ferinek karon fogva kellett a kancelláriára felhozni, s hol egész 6 óráig szüntelen aludt. Délután egy darabig K. Laczinál, azután Darvas Tóninál, azután Putnoky Akhinál voltam; minthogy beteg volt; innen az atyámhoz mentem, a hol mulattam egész vacsoráig. Az atyám behozta a köpenyegemet. Igen szép tiszta napfény és nagy olvadás volt egész nap.

8. *Hétfőn.* Reggel 10-ig polgári törvényszékben voltam. A Csányi proportionalis pert vették fel. Vitéz ült elől; minthogy az első alispánt is illette a dolog. 10-kor elküldött a V. Ispán Farkas Sándorhoz két levéllel; a melyeket kézhez adván, ismét visszamentem a törvényszékbe.

Délután egy darabig Török Lajosnál, azután az atyámnál voltam. Estve felé megtudván, hogy Majos Dani bejött Kassára, hozzá mentem a Sasra. Innét ő Samuval, Darvassal, Török Józssival s bátyámmal a löcsei házhoz, én pedig haza mentem vacsorálni. Vacsora után én is utánok mentem s 10-ig ott mulattunk; akkor haza jöttünk; 11-ig a kis Comáromy Pista írásába írtam németül; 11 $\frac{1}{2}$ -ig a Puky kancelláriáján disputáltunk Jámborszkyval. Majos Dani beszélte, hogy utolsó farsangon Tokajba volt a bálba s hogy Bekényék is ott voltak; s hogy Kati nagyon sokat tánczolt, Erzi pedig nagyon keveset s hogy Katinak egész éjszaka ő tette a court, és hogy mindég csak én rólam beszélte neki. Egész nap igen szép tiszta idő s nagy olvadás volt.

9. *Kedden.* Délig törvényszékben voltam, a Csányi perben Sentenciát hoztak. Délután Majos Danihoz mentem, onnan vele együtt hozzám jöttünk; itt beszélgettünk egész 5 óráig; akkor én elmentem Bárczay Ferenczet és az öreg Vitéz Jánost más napra ebédre meghívni. Azután Vadnay Bertával az atyámhoz mentünk, a hol megtudván azt, hogy Karsáné leányostól megérkezett; Berta haza ment, én pedig ott maradtam az atyámnál egész 9-ig. Igen szép tiszta idő és nagy olvadás volt.

10. *Szerdán.* Reggel gyűlés előtt Karsa Julcsáéknál voltam, 1-ig pedig közgyűlésben. Ebéd után 4-ig írtam Szentimrey Imre úrnak, 4-kor elmentem Karsa Julcsáékhoz, onnan Kazinczy Laczihoz mentünk, 2 f. 6-tól 6-ig ő nála sampányereztünk, 6-kor theatrumba mentünk, »Zrinyi Miklóst« játszották. Theatrum után ismét írtam egész 12 óráig Szentimrey Imre úrnak és Szobonya Ábrisanak. Ez éjszaka Vadnay Berta nálunk halt, minthogy Karsa Julcsa az ő ágát elfoglalta. Igen szép tiszta idő s olvadás volt.

11. *Csütörtök.* Reggel a gyűlésből én, S. Józsi és V. Berta elmentünk Karsa Julishoz; addig míg elmentek, ott voltunk, akkor ismét visszajöttünk a gyűlésbe. Délután egy darabig Katicskának formát csináltam, azután Szentimrey Imre úrnak írtam. Estve 11-ig Majos Daninál voltam a Sason. Borult ködös idő volt.

12. *Péntek.* Délig gyűlésben voltam. Délután 4-ig Csuka Ferinél, 4—8-ig ismét gyűlésben, 8—9-ig Török Lajosnál; vacsora után az atyámnál és Vadnay Bertánál. Szűcs Gyuri is ott volt. Reggel hó esett, délután szép idő volt.

13. *Szombat.* Reggel a herczeg Domonkos ellen folytatott periben hozott végítéletet mint esküdt subscribálván; Szabó Károly a herczeg fiskálisa 5 ezüst forintot adott. Szentimrey Imre úr is adott 1 ezüst forintot. Délig gyűlésben voltam. Délután 4-ig Kazinczy Laczinál ürmöst titunk; 1—4 $\frac{1}{2}$ -ig az edényeket vettem számba, 4 $\frac{1}{2}$ —5-ig a procuratoriatában voltam, 5 $\frac{1}{2}$ —11-ig Szentimrey Imre úrnak a Csányi sentenciát írtam le. Reggel az atyám haza ment; Vadnay Berta is. Az ebédnél a V. Ispán Péchy Jánosnak, Joóbnak, Téglássynak, Pukynak, Domonkosnak és az Archiváriusnak gonosz voltokat kinyilatkoztatta előttünk. Én Szobonya Antalt a maga színiben lefestettem a V. Ispán előtt. Egész nap ködös idő volt s sűrű apró eső esett.

14. *Vasárnap.* Reggel a V. Ispánnak két angáriáját az az: 875

forintokat kivettem a főperceptortól és bevittem neki. Azután Szobonya Ábrahámnak a Csányi pert; Szentimrey úrnak pedig a sentenciát elvittem. 2 f. 9-re Kassáról kiindultunk, hárman együtt szekeren jöttünk. Csányba szánkát hajtattunk Mikóházáig, kétszer feldültünk. Igen szép meleg napfényes s nagy olvadás volt. Délbe 1 óráig, s estve 7 óra után csendes hó esett. Estve felé hideg napkeleti szél támadt.

15. *Hétfőn.* Éjszaka Katival álmodtam, hogy egy zöld lugasban nagyon csokolódtunk. Reggel 10-ig pakolódtam, 10—12-ig a szarut metszettem; délután 2—7-ig S. Józsvival A. Regmeczen voltunk; K. Zseni is ott volt. Józsi Zsenitől egy szép pipazsinórt kapott. Péntekre Máli meghítt bennünket ebédre. B. Samu által ment lóháton Ujhelybe, mint-hogy az árendástól izenetet kapott hogy az atyja ott lesz. 6—7-ig és 8—10-ig a jegyzéseimet írtam. Igen szép meleg idő s nagy olvadás volt, délután egy kis napkeleti szél is fúj.

16. *Kedden.* Reggel 10-ig beretváltam, 10—12-ig a szarut metszettem; délután 2—4-ig a nemesi bizonyosság levelünket írtam, 4—11-ig pedig a jegyzéseimet. B. Samu haza jött Ujhelyből, de az atyja nem volt ott, hanem csak a sógra Lónyay. Délután Samu azt mondta, hogy én az ő becsületét a háznál mindenképen igyekszek rongálni az által, hogy az írni valókat mind magam írom le. A V. Ispán a cséplőit mind elfogatta és megkötöztette, minthogy árpát loptak. Szép tiszta napfény s nagy olvadás volt.

17. *Szerdán.* 7—10-ig a *Gróf Thököly életét írtam*, 10—12-ig francziát fordítottam és Aurórárt olvastam; délután 1—3-ig a nemesi bizonyosságlevelünket írtam, 3—6-ig Aurórárt és Minervát olvastam; 6¹/₂—7-ig és 7¹/₂—9¹/₂-ig a jegyzéseimet írtam. A telkibányai kálvinista pap itt volt ebédén. A V. Ispán a cséplőket mind felvágatta. Reggel és délután szép napfény volt; egyéberánt borult lágy idő volt. B. Samuval megbékéltem.

18. *Csütörtök.* Reggel 8—10-ig a *Thököly életét írtam*, 10—12-ig a szarut metszettem. Délután 2-kor elindultunk mind a hárman szánkán *Széphalomra, de az öreg Kazinczy Ferenczet odahaza nem találván*, ott kevés ideig mulattunk, hanem A. Regmeczre mentünk, a hol Kazinczy úrnak sok József napokat kívánván érni, egész 6-ig igen nagyon meglegegedve töltöttük az időt. Máli nem tudom kitől tudhatta meg, de azt mondta, hogy mind az én, mind pedig a Samu szeretőjét tudja hogy ki; s a B. Kati gyakori emlegetésével nagy zavarodásba hozott eleinte. Haza jövén, a V. Ispán a menstrualis tabellákat adta fel expedálni. Vacsoráig tehát azokkal töltvén az időt, vacsora után egész 10¹/₂-ig furulyálni tanulgattam. Egész nap borult idő volt, s a hó kivált reggel nagyon esett.

19. *Pénteken.* Reggel 10-ig Gesznert olvastam, 10-kor elmentünk mind a hárman szánkán József napra A. Regmeczre. Kazinczy Józsi Rhédey Józsi is ott voltak. Most hallottuk legelőször hogy K. Józsi jegyet váltott Bay Czilivel Surányban. Ebéd után oda jött Rátkay Pál is. Délután mindnyájan által mentünk Hericzhez, ott poharaztunk s danolgattunk egész 7 óráig. Máli és Zseni nagyon vitatták hogy én

Mudrány Pepibe vagyok szerelmes; B. Samu pedig B. Katiba; mi ezt csak neveltük magunkba. Mikorára hazajöttünk, már akkor a vacsoránál ültek. Vacsora után Samu igen összekapott velem azon, hogy ő engemet fültövön ütvén tréfából, egy kevéssé én is visszaütöttem. Délig borult idő, délután szép napfény s nagy olvadás volt.

20. *Szombat. Reggel 10-ig a Thököly életét irtam* és francziát fordítottam, 10—11-ig a Józsi szaruját metszettem; az egy oldalát el is végezvén, Józsi le vitte Menszárosnénak megmutatni; 11—12-ig himest vakartam. Egész délután részszerint himest vakartam; részszerint egy zsinórkötő fát csináltam Katinak. Vacsoráig és vacsora után 9-ig a jegyzéseimet irtam. Samuval megbékéltem. Egész nap borult idő volt.

21. *Vasárnap. Reggel 11-ig a zsinórkötő fát csináltam.* 11-től estveli 10. óraig expediáltam és másolatot irtam. 10—11-ig B. Ferinek levelet irtam. A V. Ispán feleségestől által volt A. Regmeczre. B. Samu megint öszveharagudt velem azért hogy látván hogy ő levelet ír, azt mondtam, hogy a másolni felküldetett instanciát majd leírja S. Józsi. Reggel eső esett és szél fúj. Egész nap borult lágy idő volt; a szél elállt. Estve felé ismét nagy szél támadt.

22. *Hétfőn.* Reggel 7—8-ig pecsételtem a V. Ispán szobájában, 8—9-ig formát csináltam Menszárosnénak, 10—12-ig a Józsi szaruját metszettem, 12—1-ig Ovidiust olvastam. Délután 2—3-ig a nemesi bizonyosság levelünket irtam, 3—4-ig himest vakartam, 4—5-ig a lószőr zacskót kötöttem, 5—6-ig Józsival a pinczék mellett járkáltam, 7—8-ig és 9—10-ig Gróf Barkóczynak irtam a theatrálísták dolgában, 10—11-ig pedig Patay Jancsinak irtam levelet. Délig igen szép nap süttött s meleg szél fúj, mely a havat annyira olvasztotta, hogy a vizek mindenfelé áradni kezdettek s a Bozsva is kiöntött. Délután elborult s a szél el állt.

23. *Kedden.* 11-ig a pinczében borokat csapolattam le. 11—12-ig Ovidiust olvastam, 1—2-ig Menszárosnénak egy formát csináltam, 2—4-ig a nemesi bizonyosságlevelünket irtam. 4—6-ig a lószőr zacskót kötöttem. Vacsora előtt és után 10-ig a jegyzéseimet irtam. A vacsoránál említette a V. Ispán, hogy Kassán kihírdették, hogy a bekövetkezendő nagy árvíz ellen kiki oltalmazza magát a hogy tudja. Továbbá azt is említette, hogy a *patkányok kivészésére nincsen jobb a kutyanyelvű fűnél.* Egész nap hives borult idő volt, s lassú hó és pára szállongott. B. Samuval ismét megbékéltem.

24. *Szerdán.* 9-kor megindultam B. Samuval Patakra szekeren, 11-re odaértünk. Legelőszőr is az öcsémhez, onnan a Samu öcscséhez mentem. Ebédre Fáy Ábris is oda jött. Ebéd után 1—2-ig a szabónál, 2—5-ig Reesky Bandinál voltam, a hol több juristák is u. m. Borbély Dina, Vizsolyi Edus, Kandó Kálmán, Bekény Pista, Fáy Ábris, *Fáy Bandi* öszvejövén, aszú bort hoztak s ott iszogáltunk. Itt beszélte Fáy Ábris, hogy Nagy Faluban levén, Kati nagyon emlegetett s kérdezősködött felőlem, ha vajjon lakadalomtól óta nem volt-e velem, s nem kapott-e tőlem levelet? S ő mondván, hogy nem. Kati azt mondotta, hogy bizonyosan Samu vert le róla, hogy ne írjak. *Fáy Bandival megismerkedtem,* s igen jó barátságba léptem; ők vagy négyen megígérték, hogy a májusi

gyűlésekre feljönnek Kassára. 5—6-ig az öcsémnél B. Pistával és Pap Danival, 6—7-ig B. Pistánál mulattam. *Zsarnay Imre is ott volt.* 7-kor Vizsolyi eljövén értünk, Kalásznéhoz mentünk, a hol már a többiek a cigányokat is oda híván, vigán voltak. Itt vigadtunk egész 2 óráig éjjel után. Én többnyire a szomszéd szobában beszélgettem Recsky Bandival B. Katiról és Mudrány Pepiről. Ő megvallotta, hogy ő Pepibe nagyon szerelmes, de nem boidogulhat vele semmire, mert bármint beszélje is neki, hogy ő belé szerelmes; Pepi csak kifigurázza; pedig már miatta két leány szerelmét vetette meg, ú. m. B. Erzsiet és a B. Zsanétét. Beszéllette, hogy ő belé B. Erzsi rettenetesen szerelmes. Azt mondta, hogy ő érette Erzsi 6 esztendeig is kész elvárni, csak vegye el. Hogy ő megszánta Erzsit, nem viszonzhatván szerelmét; s hogy menckedni akarván tőle, az atyja nevében egy levelet irt, melyben őtet hívja haza, hogy teljes eltökélt szándékja levén őtet katonának adni, vele együtt jöendő sorsáról értekezessen. Bandi Erzsinek a levelet által adván, Erzsi azt mondotta, hogy: »már látom, hogy a tied soha sem leszek, s te engem teljességgel nem szeretsz; de el ne felejts, mert én te miatt soha máshoz férjhez nem megyek.« Repesett a szívem, midőn még czekhez azt is hozzá adta, hogy ő Katinál soha jobb lányt nem látott, mert midőn ő úgymond Erzsinek az »udvart« csinálta, Kati nem úgy mint más testvér, hogy irigykedett volna a testvérijére, sőt inkább minden módon kívánta annak szerelmét s szerencsáját elősegíteni. Zsanétról pedig azt beszélte, hogy annyira szerelmes volt bele, hogy egyszer Bandi Bekényéknél levén, Zsanét a szobalányt hozzá küldötte, s titkon estve Bandit oda hívatta. Bandi a kapuban megjelenvén, Zsanét egy kis könnyű ruhában ki jött a folyosóra s azt mondta neki: hogy Bandi én magáért olyanra vetemedtem, a milyenre sohasem hittem, hogy vetemedhessek, hogy én egy férjfi után titkon még szobalányt küldjek. Én tehát csak annak hivattam, hogy mondja meg világosan, ha szeret-e engem, vagy sem? A melyre Bandi meg levén akadva, csak azt hazudta, hogy szereti, s egyszersmind azt is hozzátette, hogy hogy higye ő azt, hogy Zsanét őtet szeresse, holott jól tudja, hogy Patay Jancsit s másokat szeret. Utóljára Bandi azt mondta, hogy Pénteken indul haza s Szabolcs felé veszi az útját, s ha látja azt, hogy Pepi semmi reményt nem nyújt neki, avagy meg tudja, hogy Feribe a legkissebbé is szerelmes; inkább hogy sem Ferinek Árton, katonának áll. F. Ábris megvallotta, hogy ő Balogh Jucziba s Juczí is viszont ő belé szerelmes. Ábris egyszer említvén, hogy ha elveszem-e én Katit? én azt feleltem, hogy eltört az. Kettőn áll a vásár. Ő azt mondta, hogy higyjem meg hogy soha senki nem állt jobban a gráciájában mint én. B. Pista is megvallotta, hogy ő Demecserbe Fáy Erzsibe szerelmes. F. Ábris K. Kálmánnal nagyon öszveveszett. Az öcsémtől hallottam, hogy Sárkány Palit sok lopásaiért kicsapták. B. Pistához mentem hálni. Délig hó esett s Ujhelyig olyan rossz útunk volt, hogy minden lépten nyomon azt gondoltuk, hogy öszvetörük a szekerünk. Ujhelytől Patakig már majd mind el ment a hó. A Néma hegy alatt igen sok vadkacsákat láttunk már. Délután igen szép meleg olvasztó napfény volt.

CZÉKUS LÁSZLÓ.